

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ
УКРАЇНИ

**«ПРОБЛЕМИ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ:
УПРАВЛІННЯ, ПОПЕРЕДЖЕННЯ,
АВАРІЙНО-РЯТУВАЛЬНІ ТА СПЕЦІАЛЬНІ
РОБОТИ»**

**Збірник матеріалів
II Всеукраїнської
науково-практичної конференції**

Харків
25 жовтня 2013 р.

Проблеми цивільного захисту: управління, попередження, аварійно-рятувальні та спеціальні роботи: збірник тез II Всеукраїнської науково-практичної конференції. – Харків: Національний університет цивільного захисту України, 2013. – 310 с.

У збірнику розміщено матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції «Проблеми цивільного захисту: управління, попередження, аварійно-рятувальні та спеціальні роботи».

Збірник містить матеріали щодо наступних напрямів:

управлінські та економічні аспекти діяльності органів і підрозділів цивільного захисту;

організація та проведення аварійно-рятувальних і спеціальних робіт під час ліквідації надзвичайних ситуацій на потенційно-небезпечних об'єктах;

проблемні питання наглядово-профілактичної діяльності у сфері пожежної та техногенної безпеки;

забезпечення якості вищої освіти в процесі підготовки фахівців для органів та підрозділів служби цивільного захисту.

Редакційна колегія:

кандидат педагогічних наук, доцент Островерх О.О.,

кандидат технічних наук, старший науковий співробітник Савченко О.В.

Редакційна колегія не несе відповідальності за зміст та стилістику матеріалів, представлених у збірнику.

Відповідальний за випуск Савченко О.В.

© Національний університет цивільного захисту України, 2013

Служби безпеки України. Пропонується проводити такі заняття з курсантами третіх-п'ятих курсів не менше одного разу на місяць.

ЛІТЕРАТУРА:

1. «Урядовий кур'єр» від 25.04.2013 № 78 С. 13-16.

УДК 378.1

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ ДСНС УКРАЇНИ

*О.О.Островерх, кандидат педагогічних наук, доцент, начальник
кафедри наглядово-профілактичної діяльності НУЦЗУ*

Один з напрямів реформування професійної освіти пов'язаний з переходом від інформаційно-повідомляючих технологій предметного навчання до компетентнісної моделі підготовки майбутнього фахівця служби цивільного захисту. У ширшому сенсі це означає зміну парадигмальних підстав теорії і практики освіти, але, при цьому, як і раніше, заставою високого професіоналізму і компетентності майбутніх фахівців є їх ефективна пізнавальна діяльність.

Пізнавальна діяльність курсанта направлена на оволодіння іншими діяльностями, що мають значущість для майбутньої професійної кар'єри. Тому здібності виконувати той або інший вид професійної діяльності (і дій) є вищою, кінцевою метою пізнавальної діяльності курсантів в рамках освітнього процесу ВНЗ ДСНС України.

Проте, практика організації освітнього процесу ВНЗ ДСНС України показує, що поєднання навчання курсантів і несення ними служби у ВНЗ ДСНС України вимагає високої інтенсивності навчання і передбачає протікання пізнавальної діяльності в умовах високих розумових, морально-психологічних, фізичних і емоційних навантажень курсантів. Це загострює протиріччя між необхідністю формування компетентного фахівця служби цивільного захисту, що забезпечується ефективною пізнавальною діяльністю курсантів і недостатністю педагогічних умов її здійснення в освітньому процесі ВНЗ ДСНС України.

Основними педагогічними закономірностями процесу пізнавальної діяльності курсантів ВНЗ ДСНС України є:

- обумовленість результатів пізнавальної діяльності рівнем її самоорганізації, ефективності навчання, науковою організацією поєднання служби і навчання у ВНЗ ДСНС України;

- діалектичний взаємозв'язок психологічних компонентів пізнавальної діяльності (сприйняття матеріалу, осмислення знань, запам'ятовування, відтворення, використання навчального матеріалу);

- обумовленість свідомості необхідністю послідовного переведення зовнішніх дій індивіда в його внутрішні дії і назад в процесі опанування нового знання;

- пізнавальна єдність всіх видів діяльності у ВНЗ (навчання, виховання, розвиток, психологічна підготовка, військова служба), що забезпечують гармонійний розвиток особи майбутнього офіцера і якість підготовки компетентного фахівця високої кваліфікації.

Для підвищення ефективності освітнього процесу у ВНЗ ДСНС України необхідно:

1. Керівництву вузів: доцільно організувати регулярну методичну підготовку викладачів з метою підвищення їх методичної майстерності силами викладачів педагогіки і психології; після прибуття викладачів у ВНЗ ДСНС України організувати їм зустрічі з командуванням і досвідченими методистами в цілях ознайомлення з організацією процесу підготовки, особливостями педагогічної взаємодії викладачів з курсантами; на користь опанування початкуючих викладачів методикою розробки педагогічних технологій, з врахуванням необхідності інтеграції в них методів підвищення ефективності пізнавальної діяльності курсантів, пропонується забезпечити їх систематичну участь в підготовці і проведенні навчально-методичних, виховних і наукових заходів.

2. На кафедрах: у процесі становлення початкуючих викладачів доцільно призначати їм в якості кураторів досвідчених викладачів, здатних надати реальну допомогу в освоєнні основних методів діагностики ефективності пізнавальної діяльності; для забезпечення проміжного контролю якості педагогічної діяльності з навчання курсантів основам наукового пізнання і прищеплення їм пізнавальних умінь і навиків рекомендується регулярно оцінювати практичну діяльність викладачів і обговорювати їх результати на засіданнях предметно-методичних комісій і кафедр.

3. Викладачам, в процесі самостійної роботи: аналізувати динаміку пізнавальної діяльності курсантів і коректувати на підставі її оцінки свою педагогічну техніку; постійно використовувати ситуації спілкування для самовдосконалення педагогічної діяльності з різними категоріями учасників освітнього процесу ВНЗ; творчо підходити до розробки кожного плану заняття, включивши в нього елементи що забезпечують формування пізнавальної активності і самостійності курсантів, як основних характеристик їх пізнавальної діяльності.

4. Курсантам рекомендується опанувати основи культури рефлексії і удосконалити її під час всього навчання, розвинути навички самостійної роботи, раціонально розподіляти реальний бюджет часу і опанувати методи і способи ефективної пізнавальної діяльності.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Афанасьєва Е.С. К вопросу о педагогической сущности и структуре процесса формирования познавательной деятельности курсантов военных вузов. // Сборник научных статей по общественно-государственной подготовке ПО ФСБ РФ № 6. – М.: «Граница», 2010. – С. 5 – 9.

2. Костишина Г. І., Чайка В. М. Критерії і рівні сформованості навчально-пізнавальної діяльності студентів вищого технічного навчального закладу // Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету. Серія: Педагогіка. – 2002. – №11. – С.57-64.

3. Островерх О.О. Самостійна пізнавальна діяльність, як одна з умов ефективної професійної підготовки курсантів // Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Об'єднання теорії та практики – запорука підвищення боєздатності оперативно-рятувальних підрозділів», Харків: НУЦЗУ, 2013. С. 236-237.

4. Тернавська Т.А. Проблема активізації пізнавальної діяльності у студентів ВНЗ // Наукові записки. Том 59. Педагогічні, психологічні науки та соціальна робота. - 2006. - С. 36-42.

УДК 159.09

ОСОБЛИВОСТІ ЯКОСТІ ЖИТТЯ В ЕКСТРЕМАЛЬНИХ УМОВАХ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ

Л.А.Перелигіна, д.б.н., професор, начальник кафедри практичної психології НУЦЗУ

У наше століття цивілізації, урбанізації й науково-технічного прогресу зустрічаються, як і раніше, люди, що зазнають надзвичайно сильні впливи зовнішнього середовища. Стосовно цих впливів звичайно застосовують термін "екстремальні умови". Під останніми розуміються крайні природні умови існування, що ставлять організм на грань перенесення. Місця проживання з такими умовами прийнято називати екстремальними зонами. Екстремальні зони можуть

<i>С.Р.Артем'єв, Я.Г.Манжай, М.О.Кононенко.</i> Пріоритети екологічного навчання у вищій школі.....	227
<i>В.В.Асоцький, А.С.Куфлієвський.</i> Вплив особистісних якостей на професійну мотивацію рятувальників ДСНСУ.....	230
<i>Н.Є.Афанасьєва.</i> Особливості професійного консультування в екстремальних умовах діяльності.....	233
<i>С.В.Говаленков.</i> Особливості ставлення до ризику працівників ДСНСУ.....	235
<i>І.Ю.Гуріненко.</i> Специфіка професійної підготовки майбутніх фахівців служби цивільного захисту.....	238
<i>С.А.Ігровська.</i> Проблема якості вищої освіти.....	241
<i>Т.М.Ковалєвська.</i> Організація правовиховної роботи у вищих навчальних закладах ДСНС України.....	244
<i>О.М.Косолапов.</i> Теоретичний аналіз страху, особливостей його прояву та протікання.....	246
<i>М.М.Кузьміна.</i> Аналіз проблеми екстремальної ситуації в сучасній психологічній науці.....	249
<i>Р.В.Лаврецький.</i> Честь і гідність як складові моральної культури працівника ДСНС.....	252
<i>І.В.Ламаш, Т.В.Селюкова.</i> Психологічні особливості толерантності до невизначеності працівників ДСНСУ.....	255
<i>В.М.Логвиненко.</i> Підвищення якості викладання курсу «Основи екологічної культури».....	258
<i>Е.І.Михлюк.</i> Особливості взаємовпливу екстремальної професійної діяльності та акцентуацій характеру.....	259
<i>В.А.Молодцов, А.Ф.Лазутський, А.В.Писарєв, В.В.Яценко.</i> Актуальність, структура і завдання дослідження формування культури безпеки життєдіяльності студентів у процесі професійної підготовки у ВНЗ.....	262
<i>О.О.Острроверх, С.О.Склярєв.</i> Пропозиції щодо формування антикорупційного світогляду у майбутніх фахівців служби цивільного захисту.....	265
<i>О.О.Острроверх.</i> Підвищення ефективності освітнього процесу у вищих навчальних закладах ДСНС України.....	272
<i>Л.А.Перелигіна.</i> Особливості якості життя в екстремальних умовах життєдіяльності людини.....	274
<i>С.П.Потеряйко, О.Г.Барило, В.О.Тищенко.</i> Перспективні методи проведення занять.....	277
<i>А.В.Ромін, О.О.Острроверх.</i> Основні напрями виховання особового складу у вищих навчальних закладах ДСНС України.....	280